

- I. W TYM TYGODNIU ODBĘDZIEMY WYCIECZKĘ PO NASZYM KRAJU. ZAPRASZAM WAS DO FOLKLORYSTYCZNEJ PODRÓŻY PO POLSCE. POZNAMY POSZCZEGÓLNE REGIONY POLSKI – STROJE, LEGENDY.
- II. ZACZNIJMY OD PIOSENKI

<https://www.youtube.com/watch?v=TQVoQ3tLDoY> Piękna Nasza Polska cała

PIEŚŃ TA POWSTAŁA W 1830 ROKU, JEDNAK O OKOLICZNOŚCIACH W JAKICH ZOSTAŁA NAPISANA, NIE MA WIELU INFORMACJI. PEWNE JEST, ŻE UKAZAŁA SIĘ W 1833 ROKU W ZBIORKU „PIEŚŃ JANUSZA” WINCENTEGO POLA. TO WŁAŚNIE ON JEST AUTOREM TEKSTU TEJ PIĘKNEJ PIEŚNI PATRIOTYCZNEJ. CO DO AUTORA MELODII NIE MA PEWNOŚCI, NIEKTÓRE ŹRÓDŁA PODAJĄ, ZE JEST NIM JÓZEF SIEROSŁAWSKI. „PIĘKNA NASZA POLSKA CAŁA” TO PIEŚŃ O MELODII LUDOWEJ W TEMPIE MAZURA. TEKST TEJ PIEŚNI WYCHWAŁA POLSKIE KRAJOBRAZY, KULTURĘ I TRADYCJE.

- III. POLACY NIE ZNAJĄ SWOJEGO *FOLKLORU* W TAKIM STOPNIU JAK INNE NARODY. NAJLEPSZYM TEGO DOWODEM SĄ STROJE LUDOWE, OSOBA NIEZAINTERESOWANA TRADYCJĄ POTRAFI WYMIENIĆ DOSŁOWNIE KILKA STROJÓW LUDOWYCH, TAKICH JAK *STRÓJ ŁOWICKI, STRÓJ KRAKOWSKI CZY STRÓJ PODHALAŃSKI*, SĄ TO STROJE NAJBARDZIEJ KOJARZONE. DUŻO GORZEJ WYGLĄDA SYTUACJA KIEDY ZAPYTAMY O INNE STROJE LUDOWE, A PRZECIEŻ POLSKI FOLKLOR TO PRAWIE *STO STROJÓW* LUDOWYCH. WARTO WIĘC POZNAĆ TEN PIĘKNE ELEMENT *FOLKLORU* JAKIM SĄ STROJE LUDOWE. NAM NIE STARCZY CZASU NA ZAPOZNANIE SIĘ ZE WSZYSTKIMI STROJAMI LUDOWYMI, ALE PRZYBLIŻYMY SOBIE KILKANAŚCIE Z NICH.
- IV. PONIŻEJ SĄ DWIE MAPY Z REGIONAMI POLSKI. POPATRZ UWAŻNIE. POZWOLĄ ONE WAM ŁATWIEJ ODNALEŹĆ MIEJSCA, O KTÓRYCH MÓWIMY.
- V. WIELKOPOLSKA, MOŻE POCHWALIĆ SIĘ WIELOMA ODMIANAMI *STROJÓW LUDOWYCH*, CHARAKTERYSTYCZNYCH DLA DANEJ SPOŁECZNOŚCI. I TAK ZNAJDZIEMY TU STRÓJ Z DĄBRÓWKI WIELKOPOLSKIEJ ZWANY STROJEM LUBUSKIM, PONAD TO STRÓJ BISKUPIAŃSKI, STRÓJ SZAMOTULSKI, STRÓJ BAMBERSKI I WIELE INNYCH STROJÓW LUDOWYCH. DO REGIONU WIELKOPOLSKI ZALICZYLIŚMY RÓWNIEŻ *KUJAWY, ZIEMIE DOBRZYŃSKĄ I ZIEMIE CHEŁMIŃSKĄ*, ORAZ *ZIEMIĘ SIERADZKĄ*, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE KILKA ODMIAN STROJU LUDOWEGO.
- VI. POSZUKAJ NA MAPACH GDZIE LEŻY: **WIELKOPOLSKA I KUJAWY**.

Etnograficzna mapa Polski

NALUDOWO.PL

Strój Lubuski

Strój Biskupiański

Strój Szamotulski

Strój Kujawski

Strój kujawski, szyty z jedwabiu i cennego sukna, wzorowany jest na szlacheckim. Chłopak ma na głowie obszytą barankiem czapkę rogatywkę. Na białą lnianą koszulę, związaną przy szyi ozdobną wstążeczką, zakłada krótki kaftan z długimi rękawami zwany jaką, uszyty z czerwonego sukna. Na jakę ubiera katankę, czyli kamizelkę bez rękawów, długą do bioder, szytą z granatowej tkaniny, ozdobioną na piersiach pętlcami. Katanę zdobi ponadto czerwony wełniany pas, związany w misterny węzeł. Sukienne niebieskie spodnie chłopak nosi wpuszczone w

wysokie skórzane buty iskrzoki podbite podkówkami, z cholewą karbowaną w okolicy kostki. Nakryciem głowy dziewczyny jest szlarka, czyli paski materiału ułożone w harmonijkę i ozdobione sztucznymi kwiatami. Mężatka nosi biały tiulowy czepek zwany kopką, wyszywany białym haftem, otoczony dla ozdoby zrolowaną jedwabną chustą. Na białą koszulę zakłada ściśle opinającą kibić sznurówkę, po czym przywdziewa kabat, czyli sukieny kaftanik podszyty welenką, z ozdobną pelerynką, dopasowany w talii. Kujawianka nosi jednocześnie trzy spódnice. Spódnice spodnie, szyte z barchanu i płótna, pełnią rolę halek. Suto marszczona spódnica wierzchnia, latem szyta z jedwabiu, a zimą z welenki, opasana jest fartuszkiem zwanym zapaską. Boki aksamitowej lub jedwabnej zapaski, najczęściej pąsowej lub niebieskiej, zdobi biały haft. Stroju dopełniają białe pończochy, odświętne sznurowane trzewiki i czerwone, prawdziwe korale.

Strój Sieradzki

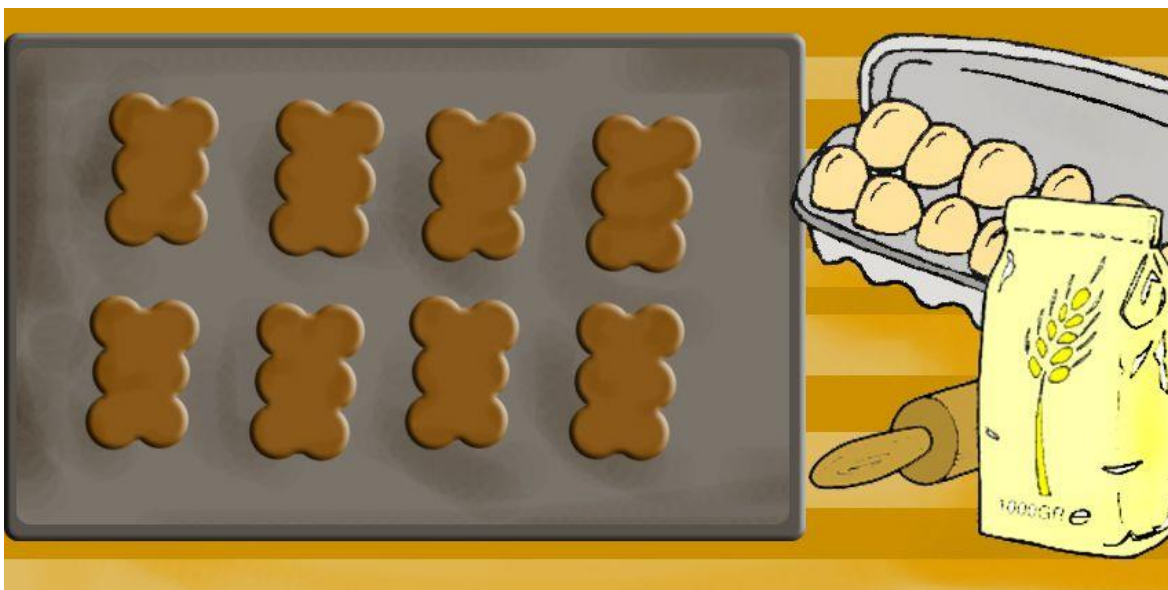

VII. NA KONIEC LEGENDA

LEGENDY SĄ PIERWSZYM ELEMENTEM FOLKLORU I TRADYCJI, Z KTÓRYM SPOTYKAMY SIĘ JESZCZE JAKO DZIECI. TO WŁAŚNIE LEGENDY PRZYBLIŻAŁY NAM HISTORIĘ NASZEGO NARODU, UCZYŁY NAS CO JEST DOBRE A CO ZŁE. LEGENDY BYŁY TEŻ PIERWSZYMI HISTORIAMI, KTÓRE KTOŚ NAM OPOWIEDZIAŁ.

LEGENDY KUJAWSKIE TO KATEGORIA, W KTÓREJ ZNALAZŁY SIĘ LEGENDY Z OBECNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO. POD WZGLĘDEM ETNOGRAFICZNYM DO LEGEND KUJAWSKICH, ZALICZAMY LEGENDY POCHODZĄCYCH Z KUJAW A WIĘC *BYDGOSZCZY, WŁOCŁAWKA, INOWROCŁAWIA I CIECHOCINKA, ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ GŁÓWNIIE TORUNIA I CHEŁMNA ORAZ Z ZIEMI DOBRZYŃSKIEJ.*

- [Legendy Kujawskie](#) **O Piernikarzu i córce Katarzynie**

„Jest w Polsce takie miasto, któremu sławę i rozgłos przyniosły pierniki - tym miastem jest Toruń. Właśnie tam od dawien dawna powstają najpyszniejsze i najpiękniejsze pierniki, które do dzisiaj są chlubą owego miasta.

Nie wiadomo kto i kiedy zmieszał żytnią mąkę z miodem i przyprawami korzennymi. Może stało się to przez przypadek, a może jak mówi legend pomogła pszczoła.

Wiadomo jednak, że w Toruniu, mistrzów trudniących się wypiekiem tych przysmaków, było bardzo wiele już w zamierzchłych czasach. Opowieść głosi, że był wśród nich taki, którego wypieki nie miały sobie równych, uważane były za najsmaczniejsze i najciekawsze, bo można było je spotkać w najróżniejszych formach. Piekarz zaś, człowiek bardzo skromny i dobry, cieszył się szacunkiem i wielkim uznaniem ze strony toruńskich mieszczan.

Pewnego dnia piekarza dopadła choroba. Nie był w stanie pracować, przez co w jego domu zaczynało brakować pieniędzy. Gdy więc zaczęła grozić im bieda poprosił swą córkę Katarzynę o pomoc. Była to jego jedyna córka, którą kochał ponad życie, a i ona

darzyła ojca wielką miłością. Toteż nie odmówiła mu, gdy ten poprosił ją, by ona sama zaczęła piec pierniki. Katarzyna często towarzyszyła ojcu, podczas robienia pierników, dlatego praca ta nie sprawiła jej większych problemów. Wszystkie czynności jakie wykonywał ojciec podczas przyrządzania ciasta jak i samego wypieku były jej znane. Wzięła się więc od razu do pracy.

Gdy ciasto było gotowe rozpałała ogień w specjalnym piecu. Gdy chciała się zabrać za formowanie ciasta okazało się, że nigdzie nie ma drewnianych piernikowych form, której jej ojciec sam wyrzeźbił. Szukała je wszędzie, zaglądała do każdego zakamarka, ale nie umiała ich znaleźć. Niemożliwe było, by ona sama wykonała nowe foremki. Rzeźbienie w drewnie to niełatwa praca zwłaszcza dla małej dziewczynki. Katarzynka więc już po chwili wpadła na świetny pomysł. Wzięła kubek zrobiony z cyny i przykładając go do ciasta i wyciskała z niego okrągłe medaliony. Włożyła je do pieca wcześniej układając po sześć z nich koło siebie. Po krótkim czasie zapach pierników unosił się w izbie.

Nadszedł czas wydobycia pierników z pieca. Gdy wyłożyła je na stół przeraziła się. Pierniki zlepiły się tworząc dziwny kształt. Bała się, że nikt nie zechce kupić takich ciasteczek. Okazało się jednak, że jej wypieki były smaczniejsze nawet od tych wypiekanych przez starego mistrza. Kształt spodobał się ludziom, którzy wykupili wszystkie pierniczki.

Ludzie zastanawiali się co jest receptą na tak wyśmienity smak owych ciasteczek. Stara toruńska przekupka mówiła, iż sekretem wyśmienitego smaku wypieków Katarzyny było dodanie do podstawowych składników swego serca i miłości jaką darzyła chorego ojca. Pierniki te do dnia dzisiejszego smakują tak samo pysznie, a ich nazwa 'Katarzynki' wzięła się właśnie od owej Katarzyny i jej legendy."

GRATULACJE!!!

dotarliście do końca ;-)